خبر

انتصاب سفرای جدید ایران در هلسینکی، دوبلین و کی‌یف

● **ایسنا:** بنا بر پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رئیس‌جمهور، سفرای جدید جمهوری اسلامی ایران در فنلاند، ایرلند و اوکراین تعیین شدند. پروین فرشچی به‌عنوان سفیر جدید ایران در فنلاند انتخاب شد. فرشچی پیش از این معاونت سازمان حفاظت محیط زیست را برعهده داشت. همچنین مسعود اسلامی، به عنوان سفیر جدید ایران در دوبلین به زودی به محل مأموریت خود اعزام خواهد شد. اسلامی ریاست دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه را در سابقه کاری خود دارد. منوچهر مرادی که به‌عنوان سفیر جدید ایران در کی‌یف انتخاب شده است، سابقه فعالیت به‌عنوان سفیر ایران در جمهوری قرقیزستان را دارد.

گردهمایی سفرای ایران در خارج از کشور

● **ایرنا:** سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: نخستین سمینار سفرا و رؤسای نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور در دولت دوازدهم، هفته آینده برگزار می‌شود. قاسمی گفت: این دیدار پس از دیدار وزیر و مدیران وزارت امور خارجه و رؤسای نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با مقام معظم رهبری و حضور در مرقد بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و با سخنرانی رئیس‌جمهوری آغاز به کار می‌کند. همچنین رؤسای قوای مقننه و قضائیه نیز با حضور در این گردهمایی سخنرانی خواهند کرد. سخنگوی وزارت امور خارجه افزود: بررسی آخرین تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و رویکرد ایران در قبال این تحولات در چارچوب «گسترش هدفمند دیپلماسی و ارتباطات خارجی» از محورهای اصلی نشست‌های سمینار است.

خداحافظی سفیران کشورهای بلژیک، فرانسه و هلند از ظریف

● **ایسنا:** سفیران کشورهای بلژیک، فرانسه و هلند در تهران، پس از پایان دوره مأموریت خود در ایران، عصر روز چهارشنبه در دیدارهای جداگانه‌ای با ظریف، از وزیر امور خارجه کشورمان خداحافظی کردند. در این ملاقات‌ها با اشاره به روابط دیرینه و تاریخی ایران و اروپا، نسبت به توطئه دشمنان روابط ایران با اروپا برای تخریب روابط فیمابین با استفاده از بهانه‌های موهوم هشدار داده شد و بر ضرورت خودداری از پناه‌دادن به گروه‌های زبون تروریستی در خاک اروپا تأکید شد.

ارائه دهمین گزارش ۳ ماهه وزارت خارجه درباره برجام به مجلس

● **ایسنا:** دهمین گزارش سه‌ماهه وزارت امور خارجه درخصوص اجرای برجام به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ارائه شده است. به گفته بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه در گزارش سه‌ماهه وزارت امور خارجه تصریح شده که تحولات سه‌ماهه اخیر کاملا متاثر از اقدام غیرقانونی و یک‌جانبه دولت آمریکا در خروج از برجام در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ بوده است. در بخش دیگری از دهمین گزارش سه‌ماهه، اقدامات وزارت امور خارجه درخصوص پیگیری مطالبات برحق جمهوری اسلامی ایران و با استفاده از همه ظرفیت‌های موجود، از جمله مذاکرات وزیر امور خارجه با وزرای خارجه کشورهای عضو برجام، برگزاری دو نشست کمیسیون مشترک در سطح وزرا و معاونان، تشکیل جلسات متعدد کارشناسی با سایر طرف‌های برجام به منظور بررسی چگونگی جبران آثار خروج آمریکا از برجام از سوی این کشورها، تشریح شده و به تعهدات و اقدامات طرف‌های دیگر برجام برای استمرار انتفاع ایران از مزایای لغو تحریم‌ها، اشاره شده است. همچنین در بخش دیگری از این گزارش با اشاره به انتشار یازدهمین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مبنی بر تأیید پایبندی کامل جمهوری اسلامی ایران به تعهدات هسته‌ای خود، استمرار فعالیت‌های هسته‌ای کشور در چارچوب راهبرد و برنامه درازمدت هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران مورد تأکید قرار گرفته و تصریح شده است که در سه ماه اخیر، همه فعالیت‌های هسته‌ای کشور - به‌ویژه در حوزه تحقیق و توسعه - طبق برنامه سازمان انرژی اتمی ایران ادامه یافته است.

نماینده پوتین در امور سوریه در ایران

● **ایرنا:** آلکساندر لاورنتیف، نماینده ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهوری روسیه در امور سوریه، روز گذشته به تهران سفر کرده است. به گزارش شبکه تلویزیونی آر.ب.کا لاورنتیف عازم تهران شده تا سران ایران را از نتایج دیدار اخیر رؤسای جمهوری روسیه و آمریکا مطلع کند. ولادیمیر پوتین و دونالد ترامپ روز دوشنبه در هلسینکی پایتخت فنلاند دیدار کردند و لاورنتیف از اعضای هیئت روسی مذاکره‌کننده در این اجلاس حضور داشت. در گزارش آر.ب.کا عنوان شده: موضوع ایران در دیدار سران روسیه و آمریکا مطرح شد و یکی از توافق‌هایی که در اجلاس هلسینکی به دست آمد، مربوط به حضور ایران در سوریه بود.

politics@sharghdaily.ir

اهرمی سیاسی برای همکاری شرکت‌های کوچک با ایران

قانون مسدودکننده دقیقا چیست؟

شرق، زینب اسماعیلی: چیزی به ۱۳ مرداد نمانده است، اولین موعد تحریم‌های وعده‌داده‌شده از سوی دونالد ترامپ. هم‌عرض با اینکه ترامپ و تیمش می‌کوشند ایران را با مانع بزرگ تحریم مواجه کنند، مقامات داخلی ایران نیز تلاش می‌کنند زره آهنین را یک بار دیگر بر تن اقتصاد نفتی کشور بپوشانند، اما در همین راستا ترامپ و تیمش با اعزام نماینده به کشورهای خریدار نفت ایران دنبال این هستند که آنها را از ادامه این کار منصرف کنند تا نفت ایران روی دستش بماند و اقتصاد کشور از اینکه هست، شرایط وخیم‌تری را تجربه کند. همان سیاستی که تیم ترامپ برای کشاندن ایران پای میز مذاکره دنبال می‌کند. در راستای همه اینها اما اتحادیه اروپا نقش فعالانه‌ای ایفا می‌کند. پیشنهاد قانون مسدودکننده یا «بلوکه‌کردن تحریم‌های فراسرزمینی آمریکا» (Blocking Regulation) دوشنبه در شورای وزیران خارجه اتحادیه اروپا تصویب شد؛ گام جدی اروپا برای حفاظت از برجام و حفظ مراودات تجاری اروپا با ایران. قانونی مرتبط به سال ۱۹۹۶ برای محافظت از تجارت اروپا با کوبا، ایران و لیبی و البته قانونی که هیچ‌گاه اجرائی نشد، بلکه تصویب آن نقش اهرمی سیاسی را ایفا کرد تا آمریکا را از تحریم شرکت‌های اروپایی که در حال کار با این سه کشور بودند، بر حذر بدارد. اما این روزها اروپا دنبال احیای کانال‌های بانکی برای انتقال پول به ایران نیز هست. از جمله اینکه به‌تازگی روزنامه وال‌استریت‌ژورنال گزارش داد دولت‌های انگلیس، فرانسه و آلمان برای حفظ توافق هسته‌ای در حال ایجاد کانال‌های مالی میان بانک مرکزی ایران و بانک‌های خودشان هستند.

چند مقام اروپایی گفته‌اند دولت‌های انگلیس، فرانسه و آلمان به ایران اعلام کردند از طریق فعال‌کردن حساب‌های بانک مرکزی ایران در بانک‌های ملی این سه کشور اروپایی در حال ایجاد یک کانال مالی به‌منظور حفظ توافق هسته‌ای هستند.

همچنین مقامات درگیر در این رایزنی‌ها به وال‌استریت‌ژورنال گفته‌اند: گزینه فعال‌کردن حساب‌های جدید یا قدیمی بانک مرکزی ایران در بانک‌های اروپا یکی از چند گزینه‌ای است که دولت‌های انگلیس، فرانسه و آلمان به‌طور جدی در حال بررسی آن هستند، با این هدف که با فعال‌شدن این حساب‌های غیردلاری، ایران راحت‌تر بتواند درآمدهای نفتی خود را (پس از وضع مجدد تحریم‌های آمریکا) به کشور بازگرداند. موضوع تبادل پول با ارزی غیر از دلار یکی از اصلی‌ترین راهکارهای گریز از بلوکه‌شدن پول نفت ایران است.

در همین راستاست که دوشنبه وزیر خارجه فرانسه در حاشیه نشست وزرای خارجه اتحادیه اروپا گفت «خواست ما این است که اطمینان یابیم ایران کماکان می‌تواند نفت خود را بفروشد». سوی دیگر فروش نفت، بازگشت پول آن به داخل کشور و پیشگیری از بلوکه‌شدن دارایی‌های کشور است که در سال‌های تحریم موارد متعددی از آن را شاهد بودیم. مصداق این موضوع طلب دوهزارو ۴۰۰ میلیون یورویی ایران از هند بود که در ازای فروش نفت به این کشور به‌دلیل تحریم‌ها پرداخت نشده بود که سال گذشته تسویه شد.

یک گام باقی مانده

اما قانون مسدودکننده حکایتی کلی‌تر از تلاش اروپا برای مواجهه با تحریم‌های اروپایی است. کشورهای عضو اتحادیه اروپا پس از خروج آمریکا از توافق هسته‌ای در اردیبهشت، با به‌روزرسانی قوانین مسدودساز موافقت کردند و به‌عنوان اولین گام از این قانون سخن گفتند. شورای اروپا موظف شد تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران را که مربوط به مسئله هسته‌ای بود، به فهرست تحریم‌های مشمول قوانین مسدودساز بیفزاید. دوشنبه این قانون در شورای وزیران خارجه اتحادیه اروپا تصویب شد. در فرایند به‌روزرسانی این قوانین، شورای امور خارجی اروپا و پارلمان اروپا هم حق اظهارنظر دارند و می‌توانند با این کار مخالفت کنند. این دو نهاد تا هفتم آگوست (۱۶ مرداد)، یعنی دو ماه پس از آغاز رسمی فرایند به‌روزرسانی، برای اعلام مخالفت با این اقدام فرصت داشتند. با تصمیم شورای وزیران خارجی اتحادیه اروپا و اعلام عدم مخالفت با به‌روزرسانی قوانین مسدودساز، فقط پارلمان اروپا مانده که یا باید با این اقدام موافقت کند یا اینکه اجازه دهد ضرب‌الاجل هفتم آگوست بدون اعلام مخالفت، سپری شود.

مواجهه سابق

اتحادیه اروپا اولین‌بار در سال ۱۹۹۶ با هدف مقابله با آثار فراسرزمینی تحریم‌های یکجانبه آمریکا، قوانین مسدودساز تحریمی را تدوین کرد. این قوانین شرکت‌های اروپایی را از تبعیت از تحریم‌های یکجانبه آمریکا بازداشته و این امکان را به آنها می‌دهد که با شکایت از ایالات متحده یا افرادی که به‌واسطه تحریم بر آنها خسارت تحمیل کرده‌اند، غرامت دریافت کنند. قوانین مسدودساز، شرکت‌های کشورهای عضو اتحادیه اروپا را ملزم می‌کند در ۳۰ روز پس از آنکه به‌واسطه آثار فراسرزمینی تحریم‌های اتحادیه اروپا متحمل خسارت شدند، شورای اروپا را در جریان قرار دهند. شرکت‌های اروپایی همچنین از رعایت آثار فراسرزمینی تحریم‌های مشمول قوانین مسدودساز، منع شده‌اند. علاوه بر این، این قوانین احکام دادگاه‌های خارجی را که براساس آثار فراسرزمینی تحریم‌های آمریکا وضع شده باشند، در اتحادیه اروپا بی‌اثر می‌کند.

عکس: AP

بااین‌حال «کارین کنایسل»، وزیر خارجه اتریش، در حاشیه نشست اخیر وزرا درباره قوانین مسدودساز گفته هرچند این قوانین ابزاری برای محافظت از شرکت‌های اروپایی در برابر تحریم‌های ایالات متحده هستند، اما نمی‌توانند به‌طورکامل خسارت‌های آنها را جبران کنند. او گفت این شرکت‌ها هستند که باید درباره ادامه فعالیت در ایران یا خروج از این کشور، تصمیم‌گیری کنند.

قانونی که هیچ‌گاه اجرا نشد

۲۲ سال پیش که قانون مسدودکننده برای اولین بار مطرح شد، بیل کلینتون طرح تحریم‌های لیبی و ایران را با امضای خود به حالت قانون درآورده بود؛ اما رهبران اروپایی با تشکیل یک ائتلاف مشابه آنچه اکنون در مواجهه با آمریکای ترامپ تشکیل شده، معتقد بودند که واشنگتن به طور غیرقانونی اروپا را مجبور به پذیرفتن تصمیمی در حوزه سیاست خارجی کرده که با منافع اقتصادی و امنیت اتحادیه اروپا در تضاد است.

از سوی دیگر آمریکایی‌ها با استفاده از برتری اقتصادی خود به جریمه شرکت‌های غیرآمریکایی که با ایران و لیبی تجارت می‌کردند، ادامه می‌دادند. در مقابل نیز اعضای اتحادیه اروپا قانون ۲۲۷۱ با هدف حفاظت از شرکت‌های اروپایی در برابر تحریم‌های کشور سوم را به تصویب رساندند که بنا بر این قانون نهادها و دادگاه‌های اروپایی از حرکت در راستای تحریم‌های کشورهای خارجی «آمریکا» منع شدند.

همچنین این قانون امکان شکایت از سوی شرکت‌های اروپایی برای جبران جریمه و خسارت‌ها در پی تحریم‌های آمریکا را فراهم کرد. این مکانیسم به آن معنی است که اموال شرکت‌های اروپایی می‌توانند با مسدودکردن یا توقیف اموال شرکت‌های آمریکایی در اروپا در مقابله با تحریم‌های آمریکا غرامت خود را دریافت کنند. در سال ۱۹۹۶ قانون مسدودکننده به‌عنوان بخشی از کمپین ایجادشده میان اروپایی‌ها علیه واشنگتن به تصویب رسید که در نهایت منجر به تقویت اهرم سیاسی اروپا در مذاکرات با دولت بیل کلینتون شد. در نهایت نیز دو طرف به توافقی دست یافتند که بنا بر آن آمریکا به طور مستقیم تحریم‌های ثانویه خود را علیه شرکت‌های اروپایی اعمال نکند.

حالا در شرایط فعلی نیز به نظر می‌رسد این قانون فرایند اجرائی‌شدن را طی نخواهد کرد؛ بلکه اروپا به‌عنوان اهرمی سیاسی از آن استفاده می‌کند. اگرچه با توجه به تصمیمات دونالد ترامپ نمی‌توان خیلی جدی دراین‌باره اظهارنظر کرد.

مذاکره با OFAC

علی گرانمایه، تحلیلگر ارشد شورای روابط خارجی اتحادیه اروپا، در مطلبی که چندی پیش در نشریه فارین پالیسی منتشر شد، درباره قانون مسدودکننده نوشت که این قانون تلاشی برای مقابله با تحریم‌های ثانویه وزارت خزانه‌داری آمریکا علیه شرکت‌های اروپایی است که به تجارت با ایران ادامه خواهند داد؛ بااین‌حال او تأکید کرد این قانون فقط یک اهرم سیاسی است و نشان‌دهنده تعهد اروپا برای ادامه همکاری با ایران از طریق شرکت‌های کوچک است. در این مطلب آمده است که «به‌کارگیری مکانیسم قانون مسدودکننده از سویی دیگر می‌تواند موضع شرکت‌های چندملیتی را که دارای منافع در ایران هستند و مورد تهدید تحریم‌های آمریکا نیز قرار دارند، برای مذاکره با دفتر کنترل دارایی‌های خارجی آمریکا «OFAC» تقویت کند تا در راستای دریافت معافیت از تحریم‌های ثانویه آمریکا با این نهاد وزارت خزانه‌داری آمریکا مذاکره کنند. شرکت‌های اروپایی و چندملیتی می‌توانند در مذاکره با وزارت خزانه‌داری آمریکا تأکید کنند که برای حرکت در راستای قوانین آمریکا و اروپا به دریافت معافیت از این تحریم‌ها نیاز دارند».

بااین‌حال موارد زیادی از جزئیات کار در این قانون و روند اجرائی‌شدن آن هنوز مبهم است؛ موضوعاتی که شاید در حین کار خود را بیشتر نشان دهد؛ اما آنچه از کلیات منتشرشده تاکنون برمی‌آید، این است که اجرای این قانون یک جنگ تمام‌عیار اقتصادی بین اروپا و آمریکا را رقم خواهد زد؛ اتفاقی که تاکنون با مسئله مالیات بر سر کالاهای وارداتی و صادراتی از سوی دو قاره و در حاشیه «اجلاس گروه ۷» خود را نشان داد. تحریم یا اعاده دادرسی در دادگاه علیه شرکت‌های آمریکایی در اروپا درصورتی‌که شرکت‌های اروپایی تحریم شوند، یکی از اصلی‌ترین موضوعات موجود در این قانون است که هنوز مشخص نیست واقعا چگونه قرار است اجرائی شود؟

بررسی قانون مسدودکننده اروپایی در گفت‌وگو با کوروش احمدی

هزار ابهام در راه حفظ برجام

قوانین مسدودکننده در جلسه شورای وزیران اتحادیه اروپا به تصویب رسید. این قانون در مقابله با تحریم‌ها چه فرایندی را در پیش دارد؟

سخنان اخیر خانم موگرینی بعد از جلسه شورای وزرای خارجه اتحادیه اروپا و اعلام بررسی امکان برقراری کانال مالی بین بانک مرکزی ایران و برخی بانک‌های مرکزی اروپایی در زمره آخرین تحولات مهم در جریان تلاش‌های اتحادیه برای حفظ برجام است. موگرینی از تصویب ضمیمه جدید «مقررات بازدارنده» از سوی شورای وزیران سخن گفت و آن را گام مهمی در راستای تکمیل مجموعه‌ای از تدابیر برای اطمینان از ادامه منافع اقتصادی ناشی از برجام برای ایران برشمرد. این مقررات بازدارنده که قبلا در ششم ژوئن از طرف کمیسیون اروپا روزآمد شده بود، قرار است ششم آگوست؛ یعنی زمان اعمال اولین مجموعه از تحریم‌های آمریکا علیه ایران به اجرا گذاشته شود. این روند فقط در صورتی می‌تواند متوقف شود که بیش از نیمی از اعضای پارلمان اروپا یا شورای امور خارجی اتحادیه با آن مخالفت کنند. «مقررات بازدارنده» قرار است شرکت‌های اروپایی را از تبعیت از تحریم‌های فراملی آمریکا منع کند و به آنها امکان دهد تا ضرر و زیان‌های ناشی از این تحریم‌ها را جبران کنند، احکام دادگاه‌ها و تصمیمات دولت آمریکا علیه شرکت‌های اروپایی را بی‌اثر و خروج شرکت‌ها از بازار ایران به دلیل تحریم آمریکا را ممنوع کند.

ضرر و زیان تحریم از کجا پرداخت می‌شود؟

چون این مقررات هنوز نهایی نشده، مقامات اتحادیه از دادن اطلاعاتی درباره جزئیات و نحوه اجرای آن خودداری می‌کنند. البته همچنان انتظار این است که با وجود این مقررات بازدارنده، شرکت‌های بزرگ چندملیتی به‌هرحال از بازار ایران خارج شوند.

چقدر این مقررات ضمانت اجرا دارد؟

اگر شرکت‌های اروپایی نگران بازار و منافع خود در آمریکا باشند، بعید است که مقررات بازدارنده به تنهایی بتواند مانع خروج آنها از ایران شود. آنها می‌توانند بهانه‌ای غیر از تحریم‌های آمریکا برای خودداری از کار در ایران بیابند. البته ماده ۵ مقررات ۱۹۹۶، امکان معافیت از شمول آن را در صورت مواجهه با «ضرر فاحش» می‌دهد. این مقررات به هر حال تنها در داخل اتحادیه قابلیت اجرا دارد و نمی‌تواند مانع اقدام آمریکا برای هدف‌قراردادن شعب آمریکایی شرکت‌های اروپایی و دارایی شرکت‌های اروپایی در آمریکا شود. به‌علاوه، مسئله این است که این مقررات بازدارنده در عمل چگونه کار خواهد کرد.

سال ۱۹۹۶ قانون مسدودکننده در مواجهه با تحریم کوبا، ایران و لیبی مطرح شد اما اجرائی نشد بلکه منجر به یک توافق سیاسی بین اروپا و آمریکا شد، به نظر شما در شرایط فعلی اجرائی می‌شود یا منجر به یک توافق بین دو قاره می‌شود؟

مسئله همین است که این قانون تا حالا به اجرا درنیامده و بنابراین محک نخورده. به‌علاوه با توجه به پاسخ تند وزرای خارجه و خزانه‌داری آمریکا به نامه مشترک وزرای خارجه سه کشور اروپایی و موگرینی در مورد صدور مجوزهایی برای شرکت‌های اروپایی نشانه چندانی حاکی از امکان توافق بین اروپا و آمریکا وجود ندارد. به همین دلیل انجام اقدامات مورد اشاره توسط اروپا بیش از پیش حیاتی است. می‌دانید که پمپئو و منوچین در نامه خود نوشتند «مادامی که تهران اقدامی ملموس، مشخص و پایدار در جهت اجرای سیاست‌هایی که ما برشمردیم انجام نداده، ما به تلاش برای اعمال فشارهای بی‌سابقه بر رژیم ایران ادامه خواهیم داد». در این نامه همچنین علیه همکاری با بانک مرکزی ایران هشدار داده شده است.

موضوع انتقال مالی بین ایران و کشورهای خریدار نفت و کالاهای صادراتی اندک دیگر نیز یکی از معضلات پیش‌رو بعد از آغاز تحریم‌ها خواهد بود. اروپا برای حل این مسئله چه راهکارهایی اندیشیده است؟

بله، همچنان مهم‌ترین چالش پیش‌رو یافتن راهی برای بازنگه‌داشتن کانال‌های مالی و بانکی با ایران است. در این رابطه تلاشی در دو زمینه در جریان است: نخست اینکه کمیسیون اروپا در شش ژوئن با روزآمدکردن شرح وظایف بانک سرمایه‌گذاری اروپایی موافقت کرد. این تصمیم دادن وام به ایران توسط این بانک را ممکن می‌کند. اما بعد از این تصمیم، سخنگوی بانک مذکور به رویترز گفت این بانک «یک ابزار مناسب» برای این منظور نیست و در صورتی که تحریم‌های آمریکا را نادیده بگیرد، نمی‌تواند به کار خود به عنوان «یک نهاد محکم و معتبر در بازار سرمایه بین‌المللی» ادامه دهد. دوم اینکه مقامات آلمان، انگلیس و فرانسه در تلاش‌اند تا حساب‌هایی برای بانک مرکزی ایران نزد بانک‌های مرکزی خود به عنوانی کانالی برای تسهیل تراکنش‌های مالی باز یا حساب‌های پیشین را فعال کنند. برای این منظور مذاکراتی با بانک مرکزی ایران در جریان است. اتریش و سوئد نیز گفته‌اند مشغول بررسی انجام اقدام مشابهی هستند. البته نکته مهم در این رابطه این است که تحقق این امر، قطعا موکول به اجرای توصیه‌های گروه ویژه اقدام مالی توسط ایران است. در چنین صورتی، ایران امکان دسترسی به یورو و پوند و برخی از دیگر ارزهای اروپایی جهت استفاده از منابع حاصل از فروش نفت خود را خواهد داشت. اهمیت این اقدام اتحادیه اگر عملیاتی شود، بیش از اهمیت سایر اقدامات اتحادیه خواهد بود.

این اقدام در صورت عملی‌شدن منجر به یک جنگ سیاسی- تجاری بین اروپا و آمریکا نمی‌شود؟

قطعا اقدام برای بازنگه‌داشتن یک کانال مالی با ایران، اتحادیه را در برابر دولت ترامپ قرار خواهد داد. مقامات بانکی اروپایی نیز اکراه دارند که در صف اول تقابل با دولت ترامپ قرار گیرند. گفته می‌شود در چنین صورتی تضمینی وجود ندارد که بانک‌های مرکزی اروپایی از تحریم‌های آمریکا مصون بمانند. آمریکا می‌تواند رؤسا یا اعضای هیئت مدیره این بانک‌ها را تحریم کند، یا دسترسی آنها به بازار مالی آمریکا را محدود یا منع کند.

کشورهای اتحادیه اروپا با مشکلاتی مواجه هستند. چقدر می‌توان به حفظ برجام خوش‌بین بود؟

این یکی از نقاط مبهم دیگر شرایط فعلی است؛ اتحاد سیاسی موجود بین ۲۸ عضو اتحادیه برای مقابله با تحریم‌های فراملی آمریکا تا کجا برقرار خواهند ماند. به‌علاوه، اجرای کامل برخی از تدابیر برای محافظت از شرکت‌های اروپایی به ماه‌ها بلکه سال‌ها وقت نیاز دارد، چراکه برای این منظور به مکانیسم‌های مالی جایگزین که با شبکه مالی آمریکا برخورد نداشته باشد، نیاز است. شرکت‌های اروپایی نیز اعتماد چندانی به مقامات اروپایی برای محافظت از آنها به‌ویژه از طریق ایجاد یک مسیر جایگزین برای کار با ایران ندارند و این باعث تبعیت بیش از حد شرکت‌ها از تحریم‌ها حتی قبل از شروع آنها شده است. با این حال در اراده سیاسی اروپا برای حفظ برجام به سه دلیل تردیدی نیست. به‌علاوه، آنها فروپاشی برجام را تنها مقدمه‌ای برای مقابله گسترده‌تر با ایران و حتی حرکت در جهت تغییر نظام می‌دانند و خواستار اجتناب از آن هستند.

روزنه

علی‌اکبر ولایتی:

به مسکو اعتماد داریم

● علی‌اکبر ولایتی، مشاور ارشد مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل که چهارشنبه گذشته به مسکو سفر کرده بود، با شبکه «راشاتودی» گفت‌وگو کرده است. به گزارش «ایسنا» او در این گفت‌وگو با تاکید بر اینکه حضور ایران در سوریه بنا بر درخواست دولت قانونی دمشق بوده است، گفت: اگر ما از سوریه خارج شویم، آمریکا و متحدانش به توسعه تروریسم در منطقه ادامه خواهند داد. او در این دیدار حامل پیام مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهوری به ولادیمیر پوتین بود. یک روز قبل از دیدار ولایتی با پوتین، او با بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل دیدار کرد و یک روز بعد از دیدار با ولایتی، با محمود عباس، رهبر فلسطین گفت‌وگو کرد. ولایتی درباره این هم‌زمانی حضور در مسکو گفته است: «هیچ ارتباطی میان حضور من در کشور شما و حضور دیگر سران کشورها در اینجا وجود ندارد. من مستقل از اینها به روسیه آمدم تا با مقامات بلندپایه روس، در رأس آنها رئیس‌جمهور ولادیمیر پوتین دیدار کنم. من پیام رهبر معظم و رئیس‌جمهور ایران را به پوتین منتقل کردم. این فرصتی بود که درباره مسائل مختلف از جمله روابط دوجانبه، همکاری‌های منطقه‌ای و همکاری بین‌المللی رایزنی داشته باشیم».

ولایتی درباره حضور ایران در سوریه تصریح کرد: «حضور ما در سوریه هیچ ارتباطی با خواست آمریکا یا دیگر کشورهای غربی که دیپلماسی دیکته‌شده آمریکا را دنبال می‌کنند، ندارد. ما براساس درخواست دولت مشروع دمشق و برای کمک به دولت و مردم سوریه در این کشور حضور داریم. ما از تمامیت ارضی سوریه حمایت و به دولت و مردم این کشور کمک می‌کنیم تا با گروه‌های تروریستی مبارزه کنند... اگر ما و روسیه از سوریه خارج شویم، آمریکا و متحدانش به تلاش‌هایشان برای حمایت از گروه‌های تروریستی ادامه می‌دهند و دمشق و دولت سوریه دوباره در وضعیت خطرناک قرار خواهند گرفت».

به گفته ولایتی، مسکو دیپلماسی خود را دارد، ما نیز دیپلماسی خود را داریم. ممکن است همکاری‌هایی میان طرف‌ها بر سر مسئله‌ای وجود داشته باشد. اگر یک ارتباط ویژه میان روسیه و آمریکاست، این به ما مربوط نیست. ما منافع خود را دنبال می‌کنیم و همچنین مایل به همکاری با کشور دوست یعنی روسیه هستیم بنابراین ما دیپلماسی مستقل خود را در منطقه دنبال می‌کنیم و تلاش داریم بدون درگیری به همکاری ادامه دهیم.

ولایتی گفت: «ما به آقای ترامپ و بولتون و دیگر دیپلمات‌های آمریکا گوش نمی‌دهیم. ما منافع مردم منطقه را دنبال می‌کنیم. ما با کشورهای دوست در منطقه شامل سوریه، عراق، لبنان و یمن همکاری نزدیکی داریم و اجازه نمی‌دهیم آمریکا در امور تهران یا تمام کشورهای دوست ما در منطقه دخالت کند. این سیاست اصلی ماست که از آن پیروی می‌کنیم و قصد تغییر این سیاست استراتژیک را نداریم». به گفته ولایتی، این مرد که رژیم صهیونیستی را هدایت می‌کند مثل یک گدا عمل می‌کند. او می‌رود و کمک مردم دنیا را گدایی می‌کند، اما مردم ننشسته‌اند که ببینند رژیم صهیونیستی چه می‌گوید، بنابراین هر شخصی منافع خود را دنبال می‌کند.

ولایتی تأکید کرد: «ما به مسکو درباره سیاست‌های مشترکمان در منطقه اعتماد داریم اما همان‌گونه که گفتم هر کشوری از منافع ملی خود پیروی می‌کند و ما نیز تلاش می‌کنیم تا منافع و دیدگاه مشترکمان در منطقه را تقویت می‌کنیم. به‌طور قطع طبیعی است ما در برخی مسائل سیاست مستقل خود را داریم و روس‌ها نیز سیاست مستقل خودشان را، بنابراین این برای ما مشکلی ایجاد نمی‌کند؛ حتی اگر مشترکاتی داریم و در بعضی مسائل هم اختلاف‌نظرهایی».